V. ÖNKORMÁNYZATI ÉS TERÜLETI
ELLENŐRZÉSI IGAZGATÓSÁG
VESZPRÉM MEGYEI KIRENDELTSÉGE
8200 Veszprém, Megyeház tér 5. Pf. 224.

V-1007-3/2000.

JELENTÉS

a helyi önkormányzatok 1999. évi zárszámadásának vizsgálatáról

Helyszíni ellenőrzés
Zirc Német Kisebbségi Önkormányzatnál

VIZSGÁLATI JELENTÉS

Készült: Zirc Városi Önkormányzat Polgármesteri Hivatalában
2000. június 4-én

Jelen vannak: Az ellenőrzött önkormányzat részéről
Dr. Varga Tibor polgármester
Ladányi József elnök
Hornyák Ferenc jegyző
Peidl Györgyné pénzügyi osztályvezető
Benis Mária köztisztviselő

Az Állami Számvevőszék Önkormányzati és Területi Ellenőrzési Igazgatósága Veszprém Megyei Ellenőrzési Irodája részéről
Szikszainé Király Mária számvevő-tanácsos

Tárgy: A helyi kisebbségi önkormányzat 1999. évi beszámolójának felülvizsgálata

Az Állami Számvevőszék 2000. évi munkaterve alapján került vizsgálatra a helyi önkormányzatok zárszámadási tevékenysége, melynek keretében a helyi kisebbségi önkormányzatok beszámolójának ellenőrzése is megtörtént.

Az Állami Számvevőszék Önkormányzati és Területi Ellenőrzési Igazgatósága Veszprém Megyei Ellenőrzési Irodája részéről a helyszíni vizsgálatot Szikszainé Király Mária számvevő-tanácsos végezte egy helyszínen töltött revizori nap felhasználásával. Az ellenőrzés lefolytatására az Állami Számvevőszék V-1007-3/2000. sz. ellenőrzési programja alapján került sor.

A vizsgálat célja: annak megállapitása volt, hogy a helyi kisebbségi önkormányzat a rendelkezésére álló forrásokból milyen feladatokat látott el, és a költségvetési gazdálkodásban milyen eljárási rendet követett. Az operatív gazdálkodásra és a beszámolóra vonatkozó központi és helyi szabályokat betartották-e?

I. ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELÉS

Zirc városban 1995. óta német helyi kisebbségi önkormányzat működik. A kisebbségi önkormányzati feladatok ellátása érdekében a helyi önkormányzat ingatlant bocsátott a helyi kisebbségi önkormányzat rendelkezésére. Az ingatlan tulajdonjogának átruházásával egyidejüleg feladatot is adott a kisebbségi önkormányzatnak. A helyi kisebbségi tűzoltóság működtetését a volt tűzoltószertár ingatlan tulajdonjogának megkapásáért a helyi kisebbségi önkormányzat vállalta, de a tényleges működtetés nem valósul meg. A német kisebbségi önkormányzat forrásai a felújitott ingatlan üzemeltetési költségeinek fedezetére jelenleg nem elegendőek. A korábban is működő tüzoltóegyesülettel a kisebbségi önkormányzat elnökének az ingatlan használatának megosztása során konfliktusa támadt, ezért a köztük lévő viszony meglehetösen elmérgesedett. Források hiányában a német kisebbségi önkormányzat vállalt feladatának nem tud eleget tenni (Tűzoltóság működtetése, épületfenntartás). A helyzet kialakulásában szerepe volt annak is, hogy a helyi önkormányzat évről-évre csökkentette a kisebbségi önkormányzati támogatás mértékét. Ez elsősorban annak következménye, hogy a város költségvetési helyzete a vizsgált idöszakban lényegesen megromlott, önhibáján kivül hátrányos helyzetű települések támogatására jogosulttá vált és folyamatos likviditási problémái voltak.

A Polgármesteri Hivatal ellátja a gazdálkodással és számvitellel kapcsolatos feladatokat, de a két önkormányzat közötti megállapodás hiányában nem

tisztázottak a feladatkörök. A német kisebbségi önkormányzat saját számlával és pénztárral rendelkezik. Folyamatos viták tárgyát képezte 1999. évben, hogy a Polgármesteri Hivatal az önkormányzati támogatást mikor bocsátja a kisebbségi önkormányzat rendelkezésére. A német kisebbségi önkormányzatnál is jelentkeztek kiegyenlitetlen számlák, melyek azzal hozhatók összefüggésbe, hogy a városi önkormányzat is súlyos likviditási zavarokkal küszködött.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1./ A települési önkormányzat és a helyi kisebbségi önkormányzat között az ellenőrzés időpontjáig nem került aláírásra együttmüködési megállapodás az együttmüködés szabályozásáról.

A városi képviselőtestület 1999. évi IV. 26-i ülésén tárgyalta és jóváhagyta az önkormányzat jegyzője által készitett együttmüködési megállapodás tervezetet. A megállapodás-tervezetet a Közigazgatási Hivatal és a Kisebbségi Hivatal ajánlásai alapján készitették. Az együttmüködési megállapodás-tervezet részletesen tartalmazza az Államháztartási törvény és a 217/1998.(XII.30.) Korm. sz. rendelet vonatkozó előírásainak helyi szabályait.

A városi önkormányzat 66/1999. (IV.26.) Kt. sz. határozatában felkérte a Német Kisebbségi Önkormányzat Elnökét, hogy a megállapodást mielőbb tüzzék napirendre és fogadják el annak érdekében, hogy az együttmüködés szervezett kereteket ölthessen.

A német kisebbségi önkormányzat 4/1999. sz. határozatával május 6-án tartott ülésén az együttmüködési megállapodást változatlan formában elfo-

gadta. Az aláírásra azonban nem került sor, mert a kisebbségi önkormányzat elnökének kifogásai merültek fel a megállapodás tervezettel szemben.

A települési önkormányzat a kisebbségi önkormányzatnak a központi költségvetési támogatást átadta, amelyen felül további 1.000 ezer Ft-os támogatást adott a működési kiadásokhoz.

A helyi kisebbségi önkormányzat 1999. évről szóló költségvetési határozatát a törvényi határidőn túl, a települési önkormányzat költségvetési rendeletének elfogadása után hozta meg a kisebbségi képviselőtestület. Ezzel a gyakorlattal megsértették az Államháztartási törvény és végrehajtási rendeletében rögzített előírásokat, mely szerint a kisebbségi önkormányzat által elfogadott határozat kerül az önkormányzat költségvetési rendeletébe beépítésre.

A kisebbségi önkormányzat által készített költségvetési határozat nem felel meg a vele szemben támasztott követelményeknek. Szerkezeti felépítése nem veszi figyelembe a költségvetés tervezésére vonatkozó előírásokat. A jóváhagyott költségvetést a kisebbségi önkormányzat eredetileg költségvetési deficittel tervezte (360 ezer Ft-tal). Ezen felül olyan bevételekre is kiadásokat tervezett, melynek realizálása bizonytalan volt.

A helyi önkormányzat költségvetési rendeletében a ténylegesen tervezhető bevételekhez és a jóváhagyott pénzmaradványhoz igazodott a tervezett kiadás, kiemelt előirányzatonkénti bontásban. Ennek eredményeként természetszerűleg nem egyezik meg a kisebbségi önkormányzat kiadásainak és bevételeinek főösszege a költségvetési rendeletben jóváhagyott adatokkal.

A kommunikációs viszony a települési és helyi kisebbségi önkormányzat vezetői között nem működik megfelelően. A kisebbségi önkormányzat nehezményezi, hogy nem kap kellő anyagi támogatást feladatai ellátásához.

A német kisebbségi önkormányzat évenként ifjúsági nyelvtábort rendez az iskolában, nemzetiségi kórusfesztivál rendezésében és fogadásában részt vesznek, nemzetiségi napot szerveznek időközönként.

1999. évben még átmeneti ideig főállású alkalmazottat foglalkoztattak, de pénzügyi helyzetük kedvezőtlen alakulása miatt kénytelenek voltak az irodavezetői állást megszüntetni. A költségvetés tervezésekor a személyi juttatásokra eső munkaadói járulékokkal nem számoltak, és tervezett bevételeik sem realizálódtak teljeskörűen.

2./ Az éves költségvetésről hozott határozatát a kisebbségi önkormányzat év közben nem módosította, pedig azt mind a bevételek, mind a kiadások tervezettől eltérő alakulása indokolttá tette volna. A megalapozatlan költségvetési tervezés és gazdálkodás eredményeként fordulhatott elő, hogy kiegyenlítetlen számlái voltak a kisebbségi önkormányzatnak. A megállapodás-tervezetben rögzíteni indokolt a finanszírozás ütemezését és annak gyakoriságát is.

3./ A kisebbségi önkormányzat pénzeszközeit és egyéb vagyontárgyait a települési önkormányzatétól elkülönítetten tartják nyilván a polgármesteri hivatalban. A német kisebbségi önkormányzatnak önálló költségvetési elszámolási számlája és pénztára működik. A költségvetési beszámolóban azonban a települési önkormányzat által kimutatott eredeti előirányzati adatok nincsenek összhangban a kisebbségi önkormányzat költségvetési határozatában foglaltakkal.

4./ A kisebbségi önkormányzat operatív gazdálkodása során a kötelezettségvállalások az esetek túlnyomó többségében ellenjegyzés nélkül történnek. Az együttműködési megállapodás aláírásának hiányában erre vonatkozóan szabályozás sem történt. A 217/1998. (XII.30.) Korm. sz. rendelet előírásait megsértette a kisebbségi önkormányzat. Az Áht. előírásai szerint a költségvetési szervek kötelezettséget csak írásban vállalhatnak, ami szintén nem került a gazdálkodás gyakorlatában betartásra. A kötelezettségvállalás dokumentumainak hiánya miatt a Polgármesteri Hivatalnak csak utólagosan van rálátása a gazdálkodási tevékenységre. A jelenlegi gyakorlatot azonnal meg kell szüntetni, mivel ezzel a költségvetési gazdálkodást szabályozó alapvető jogszabályi rendelkezések mulasztásos törvénysértése folyamatosan bekövetkezik.

Saját hatáskörben – a jogszabályi előírások keretei között – az operatív gazdálkodásra vonatkozó helyi szabályokat nem alakították ki. Többek között ennek eredményeként következhetett be, hogy az önkormányzat által szervezett sváb bál bevételei és kiadásai nem jelentek meg a költségvetési bevételek és kiadások között. A rendezvény bevételeiről és kiadásairól analitikus elszámolást sem készítettek. Emiatt utólag azt sem lehet megmondani, hogy volt-e maradványa a rendezvénynek.

A kisebbségi önkormányzat szoros kapcsolatban van a német kisebbségi egyesülettel és közös feladatokat is ellátnak (pl. könyvkiadás finanszírozása). Az ellenőrzés megállapítása szerint a kötelezettségvállalások és rendezvényszervezések is némileg összemosódnak.

5./ A kisebbségi önkormányzat zárszámadásának elfogadásáról határozatot nem hozott, ezért a települési önkormányzat költségvetési beszámolójában azokat az adatokat tüntette fel, melyek számviteli nyilvántartásaikban

megjelentek. Az adatok kisebbségi önkormányzati testületi elfogadása nem történt meg, vagyis olyan adatok kerültek a zárszámadási rendeletben elfogadásra, ami kisebbségi határozattal nem volt alátámasztva.

A jelenlegi együttmüködés és kapcsolattartás minden tekintetben jogszabálysértő, ezért azonnali megváltoztatása szükséges.

A települési önkormányzat sem költségvetési rendeletének, sem zárszámadási rendeletének helyi kisebbségi önkormányzatra vonatkozó részét nem fogadhatja el kisebbségi határozat nélkül. A pénzmaradvány jóváhagyásakor is külön kell elfogadni a kisebbségi önkormányzat maradványát, amit következő évben kiadásai fedezetére felhasználhat.

A Polgármesteri Hivatalnak jogszabályban rögzített kötelezettsége a végrehajtással kapcsolatos feladatok ellátása. Érvényesítés és ellenjegyzés nélkül kifizetés a német kisebbségi önkormányzatnál sem történhet. A költségvetési tervezés és beszámolás, az előirányzatmódosítások, a pénzkezelés és vagyonnyilvántartás során a kisebbségi önkormányzatnak is ugyanazokat a szabályokat kell betartania, mint a települési önkormányzatnak.

A központi kormányzat számára a kisebbségi önkormányzat gazdálkodásáról felterjesztett információk testületi elfogadása nem történt meg, ezért az ellenőrzés nem tudja minősíteni, hogy a beszámolóban feltüntetett adatok valósak-e.

A települési önkormányzat beszámolója szerint a kisebbségi önkormányzat eredeti előirányzata 1.530 ezer Ft volt. Ezzel szemben a költségvetési határozat szerinti előirányzat 3.320 ezer Ft volt, valamint további 360 ezer Ft deficit.

Év közben határozati előirányzatmódosításra a testület által nem került sor, de a városi önkormányzat beszámolójában 3.255 ezer Ft módosított előirányzat szerepel. A költségvetés kiadásai 3.255 ezer Ft-ban realizálódtak, az elszámolt bevételek pedig 3.247 ezer Ft-ban teljesültek. A költségvetési beszámoló adattartalma szerint a kisebbségi önkormányzatnak negatív maradványa keletkezett 8 ezer Ft értékben. Ez azt jelenti, hogy fedezet nélküli kötelezettségvállalásra került sor a gazdálkodás során.

III. JAVASLATOK

A vizsgálat során feltárt hibák, hiányosságok kiküszöbölése érdekében az ellenőrzés az alábbiakat javasolja az önkormányzatnak:

1./ Alá kell írni az együttműködési megállapodást, amennyiben szükséges úgy azt módosítani indokolt.

2./ Ki kell alakítani a költségvetési tervezés jogszabályi előírásoknak megfelelő rendszerét.

3./ Az önkormányzati költségvetést egyensúllyal kell elfogadni. A bevételi oldalon csak a realizálható bevételek szerepeltethetők és a kiadási előirányzatokat legfeljebb a bevételek összegéig lehet tervezni.

4./ A kötelezettségvállalás, utalványozás, érvényesítés és ellenjegyzés (operatív gazdálkodás) során be kell tartani az Áht. és a végrehajtására vonatkozó kormányrendelet előírásait.

5./ Az önkormányzat által szervezett rendezvények esetében a rendezvényelszámolást biztosítani kell, annak költségvetési körön kívüli kezelése is csak az aktív pénzügyi elszámolások között, a bizonylati fegyelem betartásával történhet. A rendezvény maradványát végleges költségvetési bevételként ilyen esetekben is el kell számolni.

6./ A települési önkormányzat költségvetési és zárszámadási rendeletének elfogadására csak a kisebbségi önkormányzat határozatának jóváhagyása után kerülhet sor. A kisebbségi önkormányzat azonban a határidő és a jogszabályi előírások figyelmen kívül hagyásával nem akadályozhatja a települési önkormányzatot költségvetési és zárszámadási rendeletének elfogadásában.

7./ A helyi önkormányzat pénzmaradványának jóváhagyásával egyidejűleg meg kell határozni, hogy a kisebbségi önkormányzatnak mekkora a maradványa.

Veszprém, 2000. június 4.

Szikszainé Király Mária
számvevő-tanácsos

V. ÁTVÉTELI ZÁRADÉK

A jelentés egy példányát átvettem. Tudomásul veszem, hogy az abban foglalt megállapításokra az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. tv. 25. § (1) bekezdése alapján 8 napon belül írásban észrevételt tehetek.
Az észrevételt 3 példányban az Állami Számvevőszék Veszprém Megyei Ellenőrzési Iroda (Veszprém, Megyeház tér 5. szám címre) kell eljuttatni.

Zirc, 2000. június „ „

Ladányi József
elnök

Dr. Varga Tibor
polgármester